

hvad dermed kan følge, da paa sine ældre Dage maa kunne trække sig tilbage fra denne Virksomhed, men dog alligevel leve for Videnskaben. Naar man ønsker at fremme Videnskaben, saa gjør man sandelig ikke Beregning over, om han skal have $\frac{30}{60}$ eller $\frac{31}{60}$ af den Gage, han har havt, men man ønsker at give ham saa Meget, at han kan leve ordentligt og sorgfrit. Saaledes er der ikke Lidet, mine Herrer, som kræver temmelig betydelige Udgifter, naar man vil gaae den Vej, som jeg anseer for den rette. Men er dette Tilfældet, saa betænker man sig to Gange, inden man bestemmer sig til at disponere over Noget til Formaal, der ligge udenfor de Formaal, der idetmindste hidtil have hørt under disse Fonds; selv om man har et lille Overflud i eet eller to Aar. Jeg kan heller ikke nægte, at naar jeg saaledes søger at faae et Billede af den hele Situation, under hvilken vi befinde os, saa seer jeg vel, at der gjøres temmelig store Fordringer til Finanterne, og at man som Følge deraf iaar har gjort Forlangende om en temmelig betydelig Forøgelse af Skatterne; men det er dog ikke, fordi man vil behyde Finanterne med noget større Beløb, enten til Kunst eller Videnskab, end man hidtil har gjort, nei, det er, fordi vi sørge for vore materielle Interesser — det er jo navnlig Jernbanerne, der koste saa meget — og deri mener jeg, at vi gjøre ret. Fremdeles søge vi, uagtet vi meget godt Alle vide, at vi kun veie saare Lidet i det europæiske Samfund, efter Evne at udvikle vore Forsvarskræfter tillands og tilvands, og deri mener jeg ogsaa, at vi gjøre ret; men heelt mærkeligt vilde det være, om vi saa paa Grund af disse forskellige Formaal skulde slaae af i vor Virksomhed for Videnskab og Kunst. Ja, dersom der forlangtes Mere, end der hidtil har været forlangt, saa var det en anden Sag. Jeg synes, at der snarere er stor Opfordring til, at vi maae glæde os over, at vore Forfædre have sat os istand til at virke for Videnskab og Kunst, uden at gribe væsentlig ind i den egentlige Statsformue. Jeg kan heller ikke nægte, at det gjør det Indtryk paa mig, at naar man saaledes tager den nuværende Situation for sig, og saa siger, at

paa Grund deraf maae vi absolut tage Noget fra disse separate Fonds, saa overdriver man i høi Grad Situationen. Det er ubehageligt at skulle betale højere Skatter; men kalder man dette egentlig faretruende og alvorligt, saa er jeg bange for, at der kan komme heelt andre og heelt alvorlige Tider, og at vi da staae daarligt udrustede til at møde dem. Jeg skulde aldrig nogenstunde, dersom jeg erkjendte, at der var nogen virkelig stærk og betydelig Opfordring til at sætte disse Fonds i Contribution, modløste mig; ja, jeg vilde finde det naturligt under store og ekstraordinære Forhold, at disse Fonds, Kirkemidlerne og Klostrene, yde Bidrag af deres Overflodighed, ja, endogsaa ikke blot af deres Overflodighed, men at man tog dem temmelig nær. Jeg vil lægge til, at jeg finder det naturligt under saadanne Omstændigheder, at enhver privat Mand, der seer sig istand til at lægge Noget tilside, gjør ligesaa; men det er heelt forskjelligt fra den Situation, hvori vi befinde os. Jeg vilde endelig ogsaa gjerne have, at det høie Thing skulde see Sagen fra en anden Side. Jeg troer nemlig, at naar en Foranstaltning som den, der her tilsigtes, eller en lignende, thi jeg holder rigtig nok ikke af dette Formue- og Leilighedsvæsen, skulde iværksættes, og man sagde, at nu skal Bibliotheket, eller hvad man ellers vil nævne, som har et videnskabeligt Formaal, souteneres af denne eller hiin Fond, man da vilde fremme Sagen langt heldigere og bedre, naar man vilde lade den ligge i Ministerens Haand. Det kan have sin Banffelighed at faae den til Verden gjennem en Minister; men jeg troer, at det vil være langt besværligere og at de mindre heldige Følger, Misstemning etc., ville blive endnu meget større, dersom det søres igjennem ved en Postering af det ærede Finantsudvalg paa den eetaarige Finantslof. — Der er af et æret Mindretal i Finantsudvalget gjort nogle Bemærkninger, som jeg taffer det for. Der er andre Bemærkninger, som jeg maaffee dog ganske løseligt tør sige et Par Ord om. Den ærede Minoritet mener, at der vilde være Meget sparet derved, at de separate Fonds bleve inddragne i Statskassen. Jeg maa nu for det Første bemærke, at deraf følger